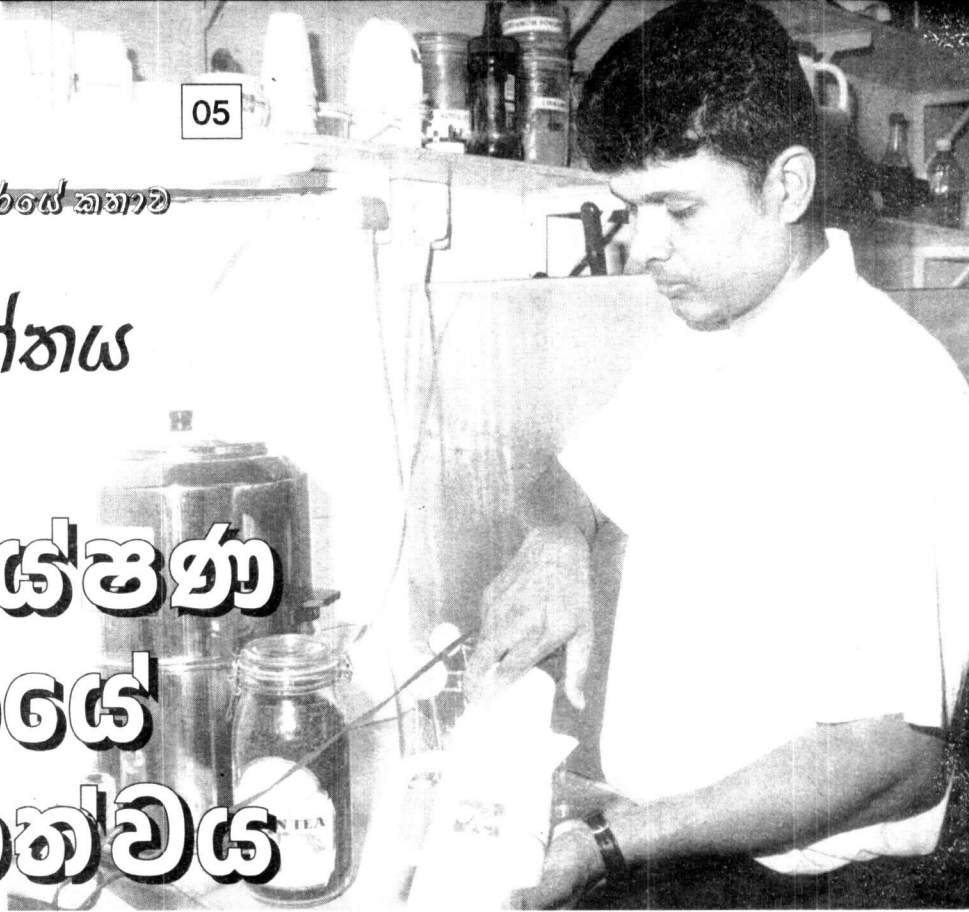

ගේ

කර්මාන්තය සැදුනා

පර්යේෂණ අංශයේ දැයකතාවය

අරාබි ජාතිකයන් ලංකාවේ කුළුබඩු වෙළෙඳුමට අවහිරණ වීම මත ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි අපනයන ක්ෂේත්‍රයේ අභිතලම ගොඩ නැගුණි. ඉන් අනතුරුව ලංකාව ආක්‍රමණය කළ පෘතුගීසි ලන්දේසි, ජාතිකයන් සහ විශේෂයෙන් බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයන් ලංකාවේ වැවිලි හෝඟ කේෂ්ත්‍රය ගොඩ නැගීම උදෙසා විවිධ ප්‍රමාණවලින් දැයක විය.

ලංකාව මහා බ්‍රිතාන්‍යයේ යටත් විජිතයක් වීමත් සමඟම ලංකාවේ වැවිලි බෝග ක්ෂේත්‍රයට බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයන් අවහිරණ වීම සිදු විය.

මුල් වකවානුවේ බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික වැවිලිකරුවන්, ලංකාවේ මධ්‍ය කඳුකරයේ සහ පහතරට සමහර ප්‍රදේශවල කෝපි වගාව විශාල පරමාණයෙන් කරගෙන යනු ලැබීය. සාර්ථක වැවිලි බෝගයක් ලෙස පවත්වාගෙන ආ කෝපි වගාවේ පරිහානිය ඇරඹුනේ හෙමිලියා වෙස්ටාට්‍රික්ස් (Hemelia vestatrix) තැමනි දිලීරයෙන් ඇති වූ රතු මලකඩ රෝගය (Red rust disease) කෝපි වගාවට ආසාදනය වීමත් සමඟ ය.

එලෙස අභාවයට පත් වූ කෝපි වගාවේ සොහොන් බිම මතින් තේ වගාව උපත ලැබීය. 1867 වර්ෂයේ හේවානට ශ්‍රී ලකඳුර වතුයායේ අක්කර 19 ක තේ වත්තකින් ඇරඹුණ

තේ පර්යේෂණ ආයතනයේ උපදෙස් හා ව්‍යාප්ති අංශයේ බී.ඒ.ඩී. සමන්සිරි

ලංකා තේ කර්මාන්තයේ පිතෘත්වය ස්කොට්ලන්ත ජාතික ජේම්ස් ටේලර් තම වැවිලි කරුවාට හිමි වේ.

දිලීර රෝගයක් වැළඳීම නිසා කෝපි වගාවට සිදුවූ හානිත් ගෙන් අමිහිරි අත්දැකීම් ලත් වැවිලිකරුවෝ තේ වගාවට ඉදිරියේ දී ඇති විමට ඉඩකඩ ඇති එවැනි ආපදාවලින් ගලවා ගැනීම සඳහා ගතයුතු පියවර පිළිබඳ වඩාත් සැලකිලිමත් වූවෝය. ඒ අනුව ලංකා වැවිලිකරුවන් ගේ සංගමය කළ ඉල්ලීමක් මත 1925 දී ව්‍යවස්ථාපිත සභාවක් මගින් තේ පර්යේෂණ ආයතනය ස්ථාපනය කරනු ලැබීය. මුලින්ම තේ පර්යේෂණායතනයේ කටයුතු 1925 වසරේ දී මහනුවර වික්ටෝරියා ස්ථරණ ගොඩනැගිල්ලේ ලංකා වැවිලිකරුවන් ගේ සංගමයේ කාර්යාලය තුළ ආරම්භ කර ඉන් පසු 1926 වසරේ දී නුවරඑළිය ලින්ඩ්ස් ෆීල්ඩ් වත්තේ ගොඩනැගිල්ලක මුල් ම තේ පර්යේෂණ විද්‍යාගාරය පිහිටුවනු ලැබීය. ඉන් පසු 1928 වසරේ දී තලවාකැලේ ලීඳුල ප්‍රදේශයට ආසන්න වතුයායක් මිල දී ගත් තේ පර්යේෂණ මණ්ඩලය එහි තේ පර්යේෂණායතනය පිහිටුවී ය. එම කටයුත්තට මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කළ, තේ පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ මුල්ම සභාපතිවරයා වූ කුමබ්ස් මහතාට ගරුකීර්මක් වශයෙන් එම වත්ත ශාන්ත කුමබ්ස් වතුයාය ලෙස නම් කරනු ලැබීය.

මූලික පර්යේෂණාගාරයේ ගොඩ නැගීම් කටයුතු 1930 අවසන් කිරීමත් සමඟම තේ පර්යේෂණායතනයේ පර්යේෂණ කටයුතු

ශාන්ත කුමබ්ස් වතුයායේ පර්යේෂණාගාරයේ දී ආරම්භ විය.

විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ මගින් කුඩා තේ වතු හිමියන් ගේ සහ වැවිලිකරුවන් ගේ තේ නිෂ්පාදනය ගුණාත්මකව සහ ප්‍රමාණාත්මකව ඉහළ නැංවීම තේ පර්යේෂණායතනය පිහිටුවීමේ මූලික පරමාර්ථයයි. මේ පරමාර්ථ මුද්‍රත්පත් කර ගැනීම සඳහා ආයතනය මගින් සැලසුම් කර ඇති දිගුකාලීන සහ කෙටිකාලීන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති මගින් තේ නිෂ්පාදනය ප්‍රමාණාත්මකව හා ගුණාත්මකව දියුණු කිරීමට, මානව සම්පත් කළමනාකරණ ඵලදායී ලෙස යොදා ගැනීම තුළින් සමස්ථ තේ නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ තීරසාර සංවර්ධනයක් ඇති කිරීමට සහ අප ගේ තේ ක්ෂේත්‍රයේ නියැලී සිටින්නන් ගේ මානව සම්පත් සංවර්ධනයට අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපදෙස් සැපයීම සහ නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කිරීම කරනු ලැබීය.

දැනට තේ පර්යේෂණායතනයේ තාක්ෂණ අංශයේ විද්‍යාඥයන් සහ අනෙකුත් තාක්ෂණික නිලධාරීන් 107 ක් පමණ සිටී. මෙයට අමතරව තවත් 118 ක් පමණ සංඛ්‍යාවක් පරිපාලන සහ උපකාර අංශවල සේවයේ යෙදී සිටියි.

තේ පර්යේෂණායතනය පිහිටු වූ කාලය වන විට මැදරට, උඩරට සහ ළාව ප්‍රදේශවලත් පහතරට ප්‍රදේශ කිහිපයකින් තේ වගාව පැතිර ගොස් තිබුණි. 1882 දී පමණ විලියම් ජැක්සන් තැමනි වැවිලිකරුවා විසින් තේ ගස් කප්පාදු කිරීම සඳහා විධිමත් ක්‍රම වේධයක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය.

1890 දී මූලිකව "සල්වි නේ කඳන් වේයා" ගෙන් සිදුවන හානිය හඳුනාගත් අතර 1895 වසරේ දී ක්ලෝරොෆෝම් වතුයායෙන් ක්ෂය-ලොබෝරස් ෆෝමියෝටස් නොහොත් "නේ ගල්ලා" ගෙන් නේ ගසට සිදුවන හානිය හඳුනා ගනු ලැබීය. මෙම වකවානුව වන විට "හෝමෝනා කොෆිජියා" නොහොත් ටී "ටෝට්ට්ස් දළඹුවා" ගෙන් නේ පත්‍රවලට සිදුවන හානිය හඳුනාගෙන නිබ්බ අතර එම පලි-බෝධකයා මර්දනය කිරීම සඳහා පර්යේෂණ වැඩ පිළිවෙළක් දියත් කර තිබුණි. එම පර්යේෂණ කටයුතුවල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 1935 දී ජාවා දූපතෙන් ගෙන්වා ගත් "මැක්කෝ සෙන්ටස් හෝමෝනියේ" නැමති කෘමියා මගින් ටී ටෝට්ට්ස් දළඹුවා පාලනය කිරීම සඳහා සාර්ථක ජීව විද්‍යාත්මක මර්දන ක්‍රමයක් හඳුන්වා දෙනු ලැබීය.

ලංකාවේ නේ වගාව ආරම්භ කළ 1867 පමණ සිට නේ වගාවේ රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිත කරනු ලැබුවේ නේ බීජය. 1938 පමණ සිට ශාක ප්‍රචාරක කටයුතු සම්බන්ධව කටයුතු කළ විද්‍යාඥයා සහ එවකට අධ්‍යක්ෂ-වරයා ලෙස කටයුතු කළ ආචාර්ය ටබ්ස් මහතා, වර්ධක ප්‍රචාරක ක්‍රම මගින් නේ වගා කිරීම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කළේය.

නේ වගාවේ හමුවී ඇති එකම වෛරස් රෝගය වන ප්ලෝසම කුණු වීමේ රෝග කාරකය හඳුනා ගැනීම 1939 දී සිදු කරන ලද

අතර නේ කඳ ගල්ලා ගේ ජීවන චක්‍රය පිළිබඳ තොරතුරු රැසක් 1941 වන විට සොයා ගැනීමට හැකි විය.

රතුමළකඩ රෝගයෙන් බැට කෑ කෝපි වගා කරුවන් නේ වගාව ඇරඹීමෙන් පසු නේ පිළිබඳ පර්යේෂණ කිරීමට වගකිව යුතු ආයතනයක් පිහිටුවීමට ගත් තීරණයේ නිවැරදි බව සනාථ කරමින්, පාලනය නොකළ

ලංකාවේ නේ වගාව ආරම්භ කළ 1867 පමණ සිට නේ වගාවේ රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලෙස භාවිත කරනු ලැබුවේ නේ බීජය. 1938 පමණ සිට ශාක ප්‍රචාරක කටයුතු සම්බන්ධව කටයුතු කළ විද්‍යාඥයා සහ එවකට අධ්‍යක්ෂවරයා ලෙස කටයුතු කළ ආචාර්ය ටබ්ස් මහතා, වර්ධක ප්‍රචාරක ක්‍රම මගින් නේ වගා කිරීම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කළේය.

හොත් නේ වගාවට අද දිනයේදීත් ප්‍රබල ආර-ථික හානියක් සිදු කළ හැකි නේ බුබුළු රෝගය (Blister Blight) 1946 දී මුල්වරට දෙලොස්-බාගේ ප්‍රදේශයේ වතු යායකින් හඳුනා ගනු ලැබීය. මෙම රෝගය පාලනය කිරීම සඳහා කැපවුණු විද්‍යාඥයන් රැසක ගේ අප්‍රතිහත වෛරසයෙන් 1951 වන විට මෙම රෝගයේ රෝග කාරකය වන එක්සොබැසිඩම් වෙක්-සාන් දීලීරය පිළිබඳ තොරතුරු රැසක් සොයා ගැනීමට හැකිවූ අතර කොපර්, නිකල් ආදිය අඩංගු දීලීර තාශක මගින් මෙම දීලීරය සාර්-ථකව වළක්වා ගත හැකි බව හඳුන්වා දීමට හැකි විය.

1950 දශකයේ TRI 2000 කාණ්ඩයේ නේ ප්‍රභේද හඳුන්වා දීමත් 1958 වසරේදී නේ ඉඩම් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා රජය මගින් නැවත නේ වගා කිරීම වැඩ සටහන හඳුන්වා දීමත් සමඟම 1950 දශකයේ මුළු නිෂ්පාදනය වූ නේ මෙ.ටොන් 143,432 ප්‍රමා-ණය 1960 දශකයේ දී මෙ.ටොන් 197, 180 බවට පත් විය.

1950 දශකය අග භාගයේ දී සහ 1960 දශකයේ මුල් වකවානුවේ දී මැග්නීසියම්, නයිට්‍රජන් සහ සින්ක් පෝෂක උපතනා ලක්-ෂණ විස්තරාත්මකව හඳුනා ගැනීමටත් එම තත්ත්වයන් වළක්වා ගන්නා ආකාරය පිළිබඳ වැවිලිකරුවන් දැනුවත් කිරීමටත් නේ පර්යේෂණායතන විද්‍යාඥයන්ට හැකි විය.

නේ වගාව

හෙක්ටයාර 1,87,000 ක් හෙවත් අක්කර 444,780 ට වඩා මදක් වැඩි භූමි ප්‍රමාණයක නේ වගාව සිදුකොට ඇති අතර වාර්ෂික කඵ නේ නිෂ්පාදනය කීලෝ මිලියන 300 ක් පමණ වෙයි.

නේ පඳුර සහන වශයෙන්ම ගසක් වන අතර තිරන්තරයෙන් සිදු කරන කප්පාදුව මගින් එය මිටිව හා මතුපිට පෘෂ්ටය වැඩිවන අයුරින් තබාගනු ලබන්නේ අතින් සිදු කෙරෙන දලු තෙලීම කාර්යක්ෂම කිරීමට වඩා යෝග්‍ය වන හෙයිනි. සාමාන්‍යයෙන් පහතරට නේ කප්පාදුව සෑම මාස 18 - 24 අතර වරක් ද මැදරට නේ වසර 3 කට වරක් හා උඩරට නේ කප්පාදුව වසර 4 කට 5 කට වරක් ද සිදු කරයි.

නේ බීජ මගින් ලබා ගන්නා නේ පැළ කඳු බැවූමිවල පේලි වශයෙන් සිටුවීම මුලදී සිදුවිය. කෘෂිකාර්මික තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමගම එම ක්‍රමය ඉවත්ව වර්ධක ප්‍රචාරක ක්‍රමය ප්‍රචලිත වූ අතර එමගින් මවු ශාකය හා සමාන හොඳ නිෂ්පාදනයක් ලැබීමට අවශ්‍ය තත්ත්වයන් ඇති, වඩා හොඳ ඵලදාවක් මෙන්ම වඩාත් හොඳින් රෝගවලට හා වියළි කාලගුණ තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තුදෙන සුළු ගති ලක්ෂණවලින් යුතු පැළ ලබා ගත හැකි විය.

වර්ධක ප්‍රචාරණය හඳුන්වාදීමත් සමග ස්වාභාවික ගති ලක්ෂණ-යන්ගෙන් යුත් පැළ විශාල සංඛ්‍යාවක්, වැඩි භූමි ප්‍රමාණයක වගා කිරීමට හැකිවීමෙන් ජල සංරක්ෂණය හා පස සෝදපාළුව අවම කර ගැනීමට හැකි වී තිබේ.

සාමාන්‍යයෙන් නේ රෝපණය කරනුයේ නේ පැළ 2 ක් අතර පරතරය අඩි 2 ක් හා නේ පැළ පේලි 2 ක් අතර පරතරය අඩි 4 ක් වන ලෙසිනි. මේ අනුව එක හෙක්ටයාරයක පැළ 13,000 ක් පමණ වෙයි.

වර්ධක ප්‍රචාරක පැළ වසර 3-4 ක කාලයක දී පරිණත වෙයි. එම

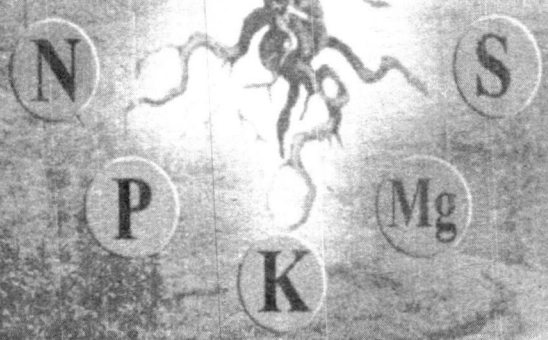
කාලය පහතරට නේ පැළ සඳහා කෙටි වන අතර උඩරට නේ සඳහා දීර්ඝ වෙයි.

නේ වගාව දැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් කළ යුත්තකි. අතවශ්‍ය පැළ ඉවත් කිරීම, වල් පැළ නෙලීම, ජලය බැසයන කානු පද්ධති පිරිසිදු කිරීම එමගින් වැසි වතුර සංරක්ෂණය හා පස සෝද යෑම වැළකීම, වාර්ෂික කාල සටහනකට අනුව පැළ කප්පාදුව, දුර්වල මැරුණු පඳුරු වෙනුවට අලුත් පැළ සිටිවීම මගින් වගාවේ ගහණය ඉහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම, පැළයක සිට පරිණත පඳුරක් වීම දක්වාම තුන්තරට වනාවකදී NPK සහිත පොහොර යෙදීම මගින් නේ පඳුර හොඳ පෝෂණ තත්ත්වයක පවත්වා ගැනීම, කෘමිනාශක හා දීලීර තාශක යෙදීම මගින් කෘමිගෙන් හා රෝගවලින් වළක්වා ගැනීම, මායිම් පවත්වාගෙන යාම (Ravine - කඳුර/පටු ගැඹුරු පැල්ම) හා අනෙකුත් හොඳ කෘෂිකාර්මික ක්‍රම මගින් නේ හොඳ තත්ත්වයේ පවත්වාගෙන යාම සිදු කරයි. උසස් තත්ත්වයේ නේ නිෂ්පාදනයක් සඳහා සහන වශයෙන්ම වඩාත් අවධා-නය යොමු කළ යුතු ක්‍රියාව වන්නේ දඵ නෙලීමේ කාර්යයයි. මෙම මුළු ක්‍රියාවලිය සඳහා අවම වශයෙන් එක් හෙක්ටයාරයක් සඳහා කම්කරුවන් දෙදෙනකුත් නේ කර්මාන්තයට අවශ්‍ය වෙයි. අවසන් නිෂ්පා-දනය වන කඵ නේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන්නේ නේ දල්ලේ ඉහලින්ම ඇති ලපටි පත්‍ර මගිනි. සාමාන්‍යයෙන් එය පත්‍ර දෙකක් හා පොහොට්ටුව වන අතර එම දඵව නෙලීමේ වඩාත් සුවිශේෂී වූ ක්‍රියාව සිදු කරනු ලබන්නේ අතිනි. හැසිරවීමේ දී හා ප්‍රවාහනයේ දී සිදු විය හැකි පඵද වීම ඉතා අඩු මට්ටමකින් තබා ගනිමින් නෙලා ගන්නා ලද දලු හැකි ඉක්ම-නින් කර්මාන්තශාලාව වෙත භාරදීම උසස් වර්ගයේ නේ නිෂ්පාදනය සඳහා ඉතාම වැදගත් ය.

Tea Fert®

07

Version 1.0

තේ නිෂ්පාදනය විවිධාංගීකරණය කිරීමට ගත් උත්සාහයන් මල්පල ගත්වමින් මුල්ම වරට 1959 වසරේ දී තේ පර්යේෂණායතනයට ලංකා කාර්මික හා විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ ආයතනය සමඟ එක්ව ජලයේ හොඳින් දියවෙන ක්ෂණික තේ හඳුන්වා දීමට හැකි විය. එම සොයා ගැනීම 1966 වසරේ දී වඩාත් විධිමත් අයුරින් ඉදිරිපත් කිරීමට තේ පර්යේෂණායතනයට හැකි විය.

1960 දශකයේ දී තේ පර්යේෂණායතනයේ පර්යේෂණ අරමුණු අතරට කඳ ගුල්ලා මර්දනය කිරීමට විධිමත් ක්‍රමයක් නිර්දේශ කිරීම මුල් තැනක් ගෙන තිබුණි. මේ අනුව එම දශකයේ මුල් කාලයේදී එම කෘමියා මර්දනයට ඩී.ඩී.ටී රසායනිකය නිර්දේශ කළ නමුත් 1979 වන විට එය භාවිතය සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් කෙරිණි.

1970 වසරේ දී කඳ ගුල්ලා ගේ හානියට ප්‍රතිරෝධී තේ ප්‍රභේද රැසක් හඳුන්වා දීමට තේ පර්යේෂණායතනය සමත් වීම නිසා කඳගුල්ලා මර්දනයේ නව මාවතකට තේ වගාකරුවන් ගෙන යාමට තේ පර්යේෂණායතනයට හැකි විය.

කළු තේ නිපදවීමේ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රබල සන්ධිස්ථානයක් ලෙස සැලකෙන තරල පත්ල වියළීමේ යන්ත්‍රය නොහොත් F.B.D. යන්ත්‍රය තේ කර්මාන්තශාලාවලට හඳුන්වාදීම 1974 වසරේ දී සිදු විය. දැනට ලංකාවේ මෙන්ම අනෙකුත් තේ නිපදවෙන රටවල භාවිත කරන මෙම යන්ත්‍රයේ ජේට්ට්ට් අයිතිය තේ පර්යේෂණායතනය සතුය.

තේ වගාවන්ට අනවශ්‍ය ලෙස කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීමේ අහිතකර තත්ත්වය පිළිබඳ වඩාත් අවබෝධවීමත් සමඟ ම ශාක නිස්සාරක භාවිතයන් ජෛව විද්‍යාත්මක පාලන ක්‍රමත් ඇතුළත් ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම පිළිබඳ වැඩි උනන්දුවක් ඇති විය. එවැනි පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා විද්‍යාඥ-

1960 දශකයේ දී තේ පර්යේෂණායතනයේ පර්යේෂණ අරමුණු අතරට කඳ ගුල්ලා මර්දනය කිරීමට විධිමත් ක්‍රමයක් නිර්දේශ කිරීම මුල් තැනක් ගෙන තිබුණි. මේ අනුව එම දශකයේ මුල් කාලයේදී එම කෘමියා මර්දනයට ඩී.ඩී.ටී රසායනිකය නිර්දේශ කළ නමුත් 1979 වන විට එය භාවිතය සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් කෙරිණි.

යන් යොමුවීමත් 1990 දශකයේ මුල් භාගයේ සිට දක්නට ලැබුණි.

පස සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා නිර්දේශිත සමෝච්ච කාණු පද්ධති, ගල්වැටි ආදී ව්‍යුහයන් වෙනුවට පස සංරක්ෂණය මෙන්ම පසේ සශ්‍රිකත්වය වැඩි කරන ආවරණ වැවිලි, බෑවුම් ඉඩම් සඳහා දෙවැටි වගා (SALT) වැනි ජෛව සංරක්ෂණ ක්‍රම හඳුන්වාදීම 1990 දශකයේ මුල් වකවානුවේ දක්නට ලැබිණි.

තව තේ වගා ඉඩම්වල ආවරණ වැවිල්ලක් ලෙස ඇරච්ස් පින්ටෝයි (Arachis pintoi) සහ දෙවැටි ක්‍රමය සඳහා ප්ලෙමින්ජියා කන්ජෙස්ටා (Flemingia Congesta) ඩෙස්මෝඩියම් රැන්සොනායි (Desmodium ransonaii) වැනි ශාක වර්ග නිර්දේශ කිරීම සිදුවිය. එමෙන්ම පසේ සශ්‍රිකත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා පාංශු ක්ෂුද්‍රජීවීන් ගේ ක්‍රියා-

කාරිත්වය ප්‍රශස්ත මට්ටමක ගෙන ඒමටත් ගැඹිලි පණුවන් වැනි පාංශු ජීවීන් උපයෝගී කර ගැනීමේ පර්යේෂණ කටයුතු පිළිබඳත් මෙම කාලයේ දී වැඩි අවධානයක් යොමු විය.

තේ වගාකරන විවිධ ප්‍රදේශවල පාංශු දේශගුණික හා රෝග පළිබෝධ තත්ත්වයන්ට හොඳින් ඔරොත්තු දෙන TRI 3000 සහ 4000 ශ්‍රේණිවල ප්‍රභේද රාශියක් වගා කරුවන් වෙත ලබාදීම 1990 දශකය පුරාවට සිදු විය. මෙම ප්‍රභේද අතරට සීටිසී තේ නිෂ්පාදනයට යෝග්‍ය ප්‍රභේද වර්ග 8 ක් ද ඇතුළත් වේ.

වියළි කාලයේ දී තේ වගාවන්ට සිදුවන හානි අවම කර ගැනීම සඳහා සුදුසු ජල සම්පාදන ක්‍රම වගා ක්‍රම සහ පොලිසියම් සල්පේට් රසායනිකය භාවිත කිරීම පිළිබඳ නිර්දේශ රැසක් ඉදිරිපත් කිරීමට හැකිවීම 90 දශකයේ තේ නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීමට සැලකිය යුතු අත්වැලක් සැපයී ය.

අපගේ තේ ආනයනය කරන ප්‍රධාන බටහිර රටවල්, තේවගාව සඳහා කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය අඩුවෙන් භාවිත කිරීම පිළිබඳ මෙන්ම රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් තොර "කාබනික තේ" පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු කරන බවක් පත්වීම කෙරිණි. නිර්දේශ කළ පළිබෝධ නාශක ද විෂ බවින් අඩු අවශේෂ තොරතුරු රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතය ද තිසා, 1997 පෙබරවාරි මස පවත්වනු ලැබූ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිති සම්මේලනයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ තේ, රසායනික අවශේෂවලින් තොර ලෝකයේ පිරිසිදුම තේ ලෙස නම් කරනු ලැබීම මෑත භාගයේ අප ලබා ගත් සුවිශේෂ ජයග්‍රහණයක් ලෙස සනිටුහන් කිරීමට පුළුවන.

තේ ඉඩම්වල ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා තේ වගාව සමඟ රබර්, පොල්, කෘෂි අපනයන බෝග ආදිය වැවීම සඳහා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමත් ගුගෝලීය තොරතුරු පද්ධති (GIS) තාක්ෂණය භාවිතයෙන් තේ ඉඩම්වල සැලසුම් සකස් කිරීමත් තොරතුරු ගබඩාකර තැබීමත් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමටත් තේ පර්යේෂණායතනය කටයුතු කළේය.

දිනෙන් දින උග්‍ර වන පුහුණු කම්කරු හිඟයට පිළියමක් ලෙසත්, වගා කටයුතු වඩාත් කාර්යක්ෂම කිරීම සඳහාත්, වගා කටයුතු යාන්ත්‍රිකරණය කිරීම පිළිබඳ තේ පර්යේෂණායතන විද්‍යාඥයින් අධ්‍යයන කටයුතුවල නිරත විය. එම උත්සාහයන් ගේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස නව සහසූකය ආරම්භයත් සමඟ ම තෝරා ගත් දළ පමණක් පහසුවෙන් නෙලිය හැකි සැහැල්ලු, සරල උපකරණයක් වගාකරුවන් වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි විය. මෙම උපකරණයේ කාර්යක්ෂමතාවන්, උපයෝගීතාවේ සාර්ථකභාවයන් උදෙසා 2000

වසරේ ස්විට්සර්ලන්තයේ ජීවිතා හි පැවැත්වූ තවත් කෘෂි උපකරණ ප්‍රදර්ශනයක දී රත් පදක්කමක් පුදුල ලැබීම නේ පර්යේෂණායතනය තව සහග්‍රහණය ආරම්භයේ දී ම ලත් සුවිශේෂ ජයග්‍රහණයකි.

නේ කර්මාන්තශාලාවල නේ දැල ඇඹරුම් සැලසුම් කළ හැකි පරිගණක වැඩ සටහනක් සහ නේ පොහොර භාවිතය විධිමත් කිරීම සඳහා පරිගණක වැඩසටහනක් පිළියෙල කර එම වැඩසටහන් පිළිබඳ වගාකරුවන් දැනුවත් කිරීම ද පසුගිය වකවානුවේ දී සිදුකරනු ලැබූ තවත් වැදගත් කටයුත්තකි.

මිනසිල් බ්‍රෝමයිඩ් තැමති රසායනිකයන් පරිසරයට, විශේෂයෙන් මිසෝන ස්ථරයට සිදුවන හානි ගැන සැලකිල්ලට ගෙන ඒ සඳහා විකල්ප ක්‍රම වශයෙන් තවත් පස ජීවානු-හරණය කිරීම සඳහා මෙතම සෝඩියම් රසායනය භාවිතය, පාංශු සුර්යානාපය සහ පාංශු ආදේශක භාවිතය නිර්දේශ කරනු ලැබීම පරිසරය සුරැකීම පිළිබඳ නේ පර්යේෂණායතනය දක්වන යහපත් ආකල්පයන් සඳහා හොඳම නිදසුන් ය.

නේ වගාවේ රෝපණ උව්‍ය අවශ්‍යතාවට පිළියමක් වශයෙන් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍ය අනුග්‍රහය යටතේ නේ වතු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සමඟ එක්ව හෙක්ටයාර් 83 ක මව් ශාක වගාවක් ස්ථාපනය කිරීම පසුගිය කාලය තුළ දියත් කළ ඉතාමත් වැදගත් ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සඳහන් කළ හැකි ය.

දිනකට නේ පඳුරු 750 - 1000 ක් පමණ කප්පාදු කිරීමට හැකි, බල ශක්තියෙන් ක්‍රියාකරවන, අනේ ගෙන යා හැකි, කප්පාදු යන්ත්‍රයක් තිපදවා, ක්ෂේත්‍රයේ අත්හද බැලීමෙන් අනතුරුව අයිතිය සඳහා ජේටන්ට් බලපත්‍රය ගැනීම සහ සරල සැහැල්ලු දැල කුඩයක් නිර්මාණය කර ජේටන්ට් බලපත්‍රය ගැනීම ද නේ පර්යේෂණායතනය ලබාගත් ජයග්‍රහණ අතරට එක් වේ.

මෙම සැහැල්ලු දැල කුඩයට 2004 වසරේ ජීවිතා හි පැවැත්වූ තවත් කෘෂි උපකරණ ප්‍රදර්ශනයක දී රත් පදක්කමක් ලැබීම නේ පර්යේෂණායතනය ලද තවත් ජයග්‍රහණයකි.

නේ පර්යේෂණායතනයෙන් වගා කරුවන් වෙත ඉටු කරනු ලබන මෙහෙවර තව තවත් විධිමත් කිරීම සඳහා නේ වගාවේ තිරන වන සියලු කණ්ඩායම්වල සහභාගිත්වයෙන් ඉදිරි වසර 5 සඳහා ආයතනික සැලැස්මක් (Corporate plan) පිළියෙල කර ඒ මත ඉදිරි පර්යේෂණ සැලසුම් ගොඩ නැගීමටත් ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් නේ පර්යේෂණායතනය පියවර ගනු ලැබීය.

මෙම කාර්යයන් සියල්ලට ම උරදීම සඳහා, උපදෙස් හා ව්‍යාප්ති අංශය සමග, ශිෂ්‍ය විද්‍යා, ජීව රසායන, කීට විද්‍යා, ශාක අභිජනන, ශාක

දිනකට නේ පඳුරු 750 - 1000 ක් පමණ කප්පාදු කිරීමට හැකි, බල ශක්තියෙන් ක්‍රියාකරවන, අනේ ගෙන යා හැකි, කප්පාදු යන්ත්‍රයක් තිපදවා, ක්ෂේත්‍රයේ අත්හදා බැලීමෙන් අනතුරුව අයිතිය සඳහා ජේටන්ට් බලපත්‍රය ගැනීම සහ සරල සැහැල්ලු දැල කුඩයක් නිර්මාණය කර ජේටන්ට් බලපත්‍රය ගැනීම ද නේ පර්යේෂණායතනය ලබාගත් ජයග්‍රහණ අතරට එක් වේ.

ව්‍යාධිවේද, පාංශු සහ ශාක පෝෂණ, නේ තිපදවීමේ තාක්ෂණ, ශාක කායික විද්‍යා සහ කෘෂි ආර්ථික විද්‍යා යන පර්යේෂණ අංශ, තලවකැලේ ප්‍රධාන විද්‍යාගාරයේ ද ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථාන 5 ක් ද නේ වගාකරන ප්‍රදේශ පුරා පිහිටුවා ඇත.

තලවකැලේ නේ පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය

ප්‍රධාන පර්යේෂණාගාර සහ පරිපාලන අංශය තලවකැලේ ශාන්ත කුමිබස් වතුයායේ පිහිටා ඇත. (මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර 1382) මෙය අයත් වන්නේ මධ්‍යම පළාතේ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයටයි. (නුවරඑළියට කි.මී. 25 යි, තලවකැලේ කි.මී. 10 සහ කොළඹට කි.මී. 158)

දුරකතන අංක :- 051-2222601, 051-2223803-6

ෆැක්ස් :- 052-2258311, 052-2258299
විද්‍යුත් තැපෑල :- Postmaste@tri.ac.lk

පහත රට පර්යේෂණ උපදෙස් සහ ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථානය, රත්නපුර

පහතරට මධ්‍යස්ථානය පිහිටා තිබෙන්නේ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ශාන්ත රත්නපුර, ජෝකිම් වතුයායේය. (මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර 29) පහතරට මධ්‍යස්ථානයේ සිට (රත්නපුරයට කි.මී. 10 යි, කොළඹට 100 යි)

දුරකතන අංක :- 045-2228928, 045-2228514; 045- 2228850-2

ෆැක්ස් :- 045-2228628

මැදුරට පර්යේෂණ, උපදෙස් සහ ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථානය, මහනුවර

මැදුරට මධ්‍යස්ථානය මධ්‍යම පළාතේ හත්තාන ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇත. (මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර 762) (මැදුරට මධ්‍යස්ථානයේ සිට නුවරට කි.මී. 05, කොළඹට 122 යි)

දුරකතන අංක :- 081-2218832, 081-2218833, 081-2218509

ෆැක්ස් :- 081-2218833

උපදෙස් සහ ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථානය, පස්සර ඌව පළාතේ පස්සර දිස්ත්‍රික්කයේ පස්සර පැලගහතැන්නේ පිහිටා ඇත. (මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර 1120) (ඌව මධ්‍යස්ථානයේ සිට බදුල්ලට කි.මී. 15, කොළඹට කි.මී. 246)

දුරකතන අංක :- 055-2288246, 055-2288474

ෆැක්ස් :- 055-2288474

උපදෙස් සහ ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථානය, කොට්ටව, තල්ගම්පොල

දකුණු පළාතේ උපදෙස් සහ ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථානය ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ තල්ගම්පොල පිහිටා ඇත. (මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර 30 යි) කොට්ටව මධ්‍යස්ථානයේ සිට (ගාල්ලට කි.මී. 16 යි, කොළඹට කි.මී. 132 යි)

දුරකතන අංක :- 091-286096, 091-237669 ෆැක්ස් :- 091-286096

උපදෙස් සහ ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථානය, ගැටඹරුව හන්දිය, කොටපොල, දෙහියාය

දෙහියාය උපදෙස් සහ ව්‍යාප්ති මධ්‍යස්ථානය දකුණු පළාතේ මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ කොටපොල ගැටඹරුව හන්දියේ පිහිටා ඇත. (මෙම මධ්‍යස්ථානයේ දෙහියායට කි.මී. 10 යි, මාතරට කි.මී. 56 යි, ගාල්ල කි.මී. 80 යි, කොළඹට 150 යි)

දුරකතන අංක :- 041-2271496, 041-2271499 ෆැක්ස් :- 041-2271499

පාංශු සහ පෝෂණ අංශයේ විශ්ලේෂණ විද්‍යාගාරය, වලහන්දුව

මෙම විද්‍යාගාරය ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ වලහන්දුව පිහිටා ඇත. (මුහුදු මට්ටමේ සිට උස මීටර 25) මෙම මධ්‍යස්ථානයේ සිට ගාල්ලට කි.මී. 12 යි, කොළඹට කි.මී. 120 දුරින් පිහිටා ඇත.